

نویسنده: م.ک. بهادر اکمار «M.K.Bhadra Kumar».

منبع و تاریخ نشر: نیوزکلیک «2023-06-05» [97]

برگردان: پوهندوی دوکتور سید حسام «مل».

روسیه و چین نگاهی جامع به پامیر، هندوکش دارند

Russia, China Take Holistic View of Pamirs, Hindu Kush

بیانیه یا اعلامیه شیان که پس از اولین اجلاس سران چین و آسیای مرکزی در شیان در 18 و 19 مه صادر شد، ضربه مستقیمی به دخالت غرب در منطقه وارد کرد.

The Xi'an Declaration, issued after the First China-Central Asia Summit at Xi'an on May 18-19, takes a direct hit at the West's interference in the region.

در یک نشست سه جانبه در سطح وزیران خارجه با گسترش دهلیز اقتصادی چین و پاکستان به افغانستان، اسلام آباد، 5 می 2023 موافقت شد.

*****

بیانیه شیان که پس از اولین اجلاس سران چین و آسیای مرکزی در شیان در 18 و 19 مه صادر شد، ضربه مستقیمی به مداخله غرب در منطقه وارد می‌کند و این تصور را در واشنگتن و بروکسل که تسلط روسیه و چین بر این کشور است، پراکنده می‌کند. استپ آسیای مرکزی پایدار نیست زیرا روسیه در مناقشه اوکراین "بیش از حد کشیده شده است".

همانطور که رویدادها مشخص شد، روسیه نه تنها در اوکراین "شکست" نیافته است، و یا که شکست نخورده است بلکه در جنگ نیابتی جدول را برگردانده است. ایالات متحده اکنون از اروپایی‌ها می‌خواهد که اجازه ندهند مسکو در میدان‌های جنگ پیروز شود. چه موقعیت بازگشتی!

مطمئناً، تصمیم چین در چارچوب بحران اوکراین برای ایفای نقش رهبری در آسیای مرکزی به عنوان تأمین‌کننده امنیت، یک تغییر پارادایم است که عمیقاً ماهیت استراتژی هند و اقیانوسیه ایالات متحده برای منزوی کردن و مهار چین را تضعیف می‌کند. به نقشه نگاه کنید تا بفهمید چرا صحبت غرب در مورد محاصره روسیه و چین تا زمانی که آسیای داخلی خارج از محدوده باقی بماند، یک رویا باقی خواهد ماند.

ایالات متحده مانند یک عنکبوت برای ایجاد شبکه‌ای از ایالت‌ها در جنوب شرقی آسیا کار می‌کند تا ASEAN را تجزیه و اتمی‌کند و "تغییر رژیم" را در تایلند در سراسر منطقه بزرگ مکونگ تکرار کند. در چنین شرایط بی‌ثباتی که هدف آن احاطه کردن چین با حلقه‌ای از دولت‌های بی‌ثبات است، آسیای مرکزی برای استراتژی‌های روسیه و چین به عنوان منطقه‌ای که خارج از دسترس ایالات متحده است، اهمیت حیاتی پیدا می‌کند.

در بند مربوطه **اعلامیه شیان** آمده است: «احزاب متفق القول هستند که تضمین امنیت دولتی، ثبات سیاسی و نظم قانون اساسی از اهمیت اساسی برخوردار است و قاطعانه با تلاش‌ها برای بی‌اعتبار کردن قدرت مشروع دولتی و برانگیختن «انقلاب‌های رنگی» و نیز مخالفت می‌کنند. دخالت در امور داخلی سایر کشورها به هر شکل و به هر بهانه‌ای. طرفین تأکید می‌کنند که دموکراسی آرمان و ارزش مشترک بشریت است. انتخاب مستقل مسیر توسعه و مدل مدیریتی مربوط به حاکمیت هر کشور است و مداخله‌ای ندارد.

باید به دقت توجه داشت که ظرف یک هفته پس از نشست **شیان**، روسیه یک مقام امنیتی ارشد از پکن را پذیرفت که در یک سفر بی‌سابقه یک هفته‌ای برای مشورت به مسکو آمده بود - **چن ون کینگ**، عضو دفتر سیاسی و دبیر این سازمان کمیسیون امور سیاسی و حقوقی کمیته مرکزی حزب کمونیست چین، که همتای **نیکولای پاتروشف**، رئیس شورای امنیت روسیه، بالاترین مقام امنیتی در کرملین است.

پاتروشف در دیدار با **چن** و هیئت همراه در مسکو گفت: گسترش و تعمیق روابط با چین دوست، مسیر راهبردی روسیه است. کشور ما توسعه همکاری‌های سودمند متقابل با

جمهوری خلق چین در همه زمینه‌ها، ارائه کمک‌های متقابل و تقویت هماهنگی در عرصه خارجی برای تضمین امنیت، ثبات، توسعه پایدار در سطح جهانی و منطقه‌ای در اوراسیا و سایر بخش‌ها از جهان را در اولویت قرار داده است.

پاتروشف در پایان دیدار **چین** از مسکو در پایان اظهار داشت: نه تنها روسیه یکی از مراکز جهان چندقطبی است. چین هم همینطور. آنها (کشورهای غربی) فکر می‌کنند می‌توانند با روسیه کنار بیایند و به محض انجام این کار، امیدوارند هدف بعدی آنها **چین** باشد. برخورد موازی با هر دوی آنها دشوار است. آنچه آنها اکنون در مرز چین و تایوان انجام می‌دهند، ما نیز به خوبی می‌دانیم به طور کلی، مخالفت با موضع آنها (طرف چینی) دشوار است.»

واضح است که انتظار می‌رود مذاکرات امنیتی روسیه و چین در بالاترین سطح در مسکو، پشتوانه‌های لازم را برای تلاش‌های مشترک برای ایجاد امنیت و ثبات منطقه‌ای در فضای مشترکشان، در پس زمینه خطرات امنیتی فزاینده‌ای که مشترکاً در اوراسیا و اوراسیا با آن مواجه هستند، فراهم کند. بازگشت تروریسم در آسیای مرکزی این تطابق استراتژیک قبلاً در شباهت نزدیک در رویکردهای روسیه و چین برای ایجاد ثبات در افغانستان مشهود است، که در حال حاضر با وجود تمام تلاش‌های اولیه غرب از زمان تسلط طالبان برای نگه داشتن هندوکش در وضعیت آشوب و جنگ داخلی، تأثیر مثبتی دارد.

وزیر امور خارجه چین، چین گانگ، که در نشست سه جانبه پاکستان، افغانستان و چین در 5 می در اسلام آباد شرکت کرد، سه پیام برای میزبانان پاکستانی خود گذاشت - چین آماده کمک به پاکستان برای احیای اقتصاد خود است. یکن همچنین آماده همکاری با پاکستان برای پیشبرد همکاری باکیفیت کمربند و جاده، تسریع توسعه CPEC و تعمیق همکاری است. و بالاتر از همه، چین آماده همکاری با پاکستان برای "تقویت ارتباطات و هماهنگی در مورد مسئله افغانستان، ترویج صلح و بازسازی در افغانستان و کمک به حفظ ثبات و توسعه منطقه‌ای" است.

مهمتر از همه، «کین گانگ» خواستار گسترش دهلیز اقتصادی چین و پاکستان به افغانستان شد تا «حسن همجواری و اعتماد متقابل بین سه کشور در روحیه احترام متقابل، صمیمیت و دوستی، منافع متقابل و نتایج برد-برد افزایش یابد». **چین گانگ** به همتایان پاکستانی و افغانستانی خود اعلام کرد که چین آماده تقویت همکاری‌های ضد تروریسم و امنیتی است و برای مقابله با نیروهای تروریستی از جمله جنبش اسلامی ترکستان شرقی و تحریک طالبان پاکستان به منظور دفاع، و ثبات از امنیت منطقه، به تلاش‌های خود پیوندد.»

جالب توجه است که «کین گنگ» در یک نشست دوجانبه به امیر خان متقی سرپرست وزیر خارجه دولت موقت افغانستان اطمینان داد که پکن در نظر دارد «همکاری‌های چین و افغانستان را در زمینه‌های مختلف تعمیق کند و به افغانستان کمک کند تا به خوداتکایی، صلح، ثبات، توسعه و رفاه در افغانستان در تاریخ زودهنگام دست یابد.»

یک کارشناس برجسته منطقه ای چین، ژو یونگ بیانو، مدیر مرکز مطالعات افغانستان در دانشگاه لانژو، به گلوبال تایمز گفت: «در چند سال گذشته، پاکستان و افغانستان درگیری‌ها و مناقشات شدیدی بر سر خطوط مرزی داشتند و این نشست سه جانبه خود یک دیدار بود فرصتی نادر برای ترویج صلح و گفتگو.»

ژو «Zhu» گفت کابل و اسلام آباد در مورد به رسمیت شناختن تروریسم اختلافاتی دارند، «به ویژه تحت مداخله خارجی زمانی که کشورهایمانند ایالات متحده و هند استانداردهای دوگانه در این مورد دارند»، بنابراین، چین سیگنالی را منتشر کرده است که می‌تواند به عنوان «گامی روبه جلو» در نظر گرفته شود. هماهنگی مواضع پاکستان و افغانستان.»

علاوه بر این، این کارشناس چینی خاطر نشان کرد که افغانستان و پاکستان که همسایه چین هستند و روابط سیاسی خوبی با چین دارند، از نقش چین نه تنها در میانجیگری بین عربستان و ایران بلکه در بحران اوکراین آگاه هستند، بنابراین هر دو انتظاراتی دارند برای چین، و نشست سه جانبه در اسلام آباد "نشانه ای از افزایش اعتماد آنها به نقش دیپلماتیک چین بود." بدیهی است که مسکو و پکن، تنها به جز به رسمیت شناختن رسمی حکومت طالبان، مرادوات خود را با کابل افزایش داده اند. این سطح آسایش را در پایتخت های آسیای مرکزی افزایش می دهد. روسیه، کشورهای آسیای مرکزی و چین تصویری مشترک از تهدید وجودی ناشی از تروریسم و افراط گرایی مذهبی دارند که یک عنصر آزمایش شده در جعبه ابزار ایالات متحده است. بنابراین، تفاهم در میان آنها وجود دارد که از هرگونه تأسیسات پایگاهی ایالات متحده در منطقه محروم شوند یا به "مقاومت افغان" پنجشیری ها اجازه دهند تا از آسیای مرکزی به عنوان پناهگاه برای دامن زدن به جنگ داخلی دیگر استفاده کنند.

چین و روسیه سهم قابل توجهی در تثبیت حکومت طالبان در افغانستان داشته اند. اساساً، آنها قدردانی می کنند که حاکمان طالبان در شرایط بسیار دشوار، با این وجود، خود را به خوبی تبرئه کرده اند. این تصور در پایتخت های آسیای مرکزی نیز وجود دارد.

بنابراین، از منظر منطقه‌ای، گسترش CPEC به افغانستان و ادغام اجتناب‌ناپذیر آن با پروژه BRI در حال تشدید آسیای مرکزی به‌عنوان ملموس‌ترین دستاورد از قالب چین-آسیای مرکزی تلقی می‌شود. این فرآیندها سازمان همکاری شانگهای را تقویت می‌کند - و امیدواریم که هند را نیز در مقطعی با خود همراه کند.

----- **با تقدیم سلامها** «2023-06-06»